

RAAP-RAPPORT 6578

Plangebied Bergsebaan 80 te Heerle, gemeente Roosendaal

Archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek

Colofon

Titel: Plangebied Bergsebaan 80 te Heerle, gemeente Roosendaal. Archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek.

Versie: 20-07-2023

Auteur: 5.1.2.e

Projectcode: HBERG

Bestandsnaam: RAAPrap_6578_HBERG_20230720

Autorisatie: 5.1.2.e

ISSN: 5.1.1.c

RAAP

Leeuwendalseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

Telefoon: 0294-491 500

E-mail: raap@raap.nl

Website: www.raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2023

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

Inleiding

In opdracht van Witteveen+Bos heeft RAAP in juli 2023 een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Bergsebaan 80 te Heerle in de gemeente Roosendaal. Het doel van het bureauonderzoek was het verwerven van informatie over bekende en verwachte archeologische waarden teneinde een gespecificeerde verwachting op te stellen. Dit onderzoek is noodzakelijk aangezien er op het plangebied een nieuwe vestiging wordt gerealiseerd van het COA.

Resultaten

Het plangebied bevindt zich in een dalvormige laagte en op diens glooiing. Het bodemtype betreft veldpodzolgronden in lemig fijn zand en leemarm en zwak lemig fijn zand. In het plangebied en de directe omgeving heeft er geen voorafgaand archeologisch onderzoek plaatsgevonden. Daarnaast zijn er in het verleden ook geen vondsten in de omgeving gedaan. In het plangebied worden geen intacte archeologische resten verwacht uit de steentijd, omdat de bovengrond (recent) geploegd zal zijn ten behoeve van de landbouw. Voor de periode vanaf de steentijd tot en met de late middeleeuwen geldt eveneens een lage verwachting, aangezien het plangebied en diens omgeving onderdeel was van een uitgestrekt veenlandschap. Het bureauonderzoek wees uit dat het plangebied echter wel een verwachting heeft met betrekking tot archeologische resten uit de nieuwe tijd. Ten zuiden van het plangebied lag een belangrijke veenweg, het plangebied zelf werd als bouwland, weiland en heide gebruikt. Verder is het aannemelijk dat in of nabij het plangebied een mee(krap)stoof heeft gestaan, wellicht net buiten het plangebied langs de (veen)weg. De kans dat resten van een eventuele meestoof nog onder de bouwvoor bewaard zijn gebleven, wordt als gering ingeschat.

Advies

Op basis van de resultaten van onderhavig onderzoek worden geen intacte archeologische resten in het plangebied verwacht. Het wordt daarom geadviseerd het plangebied vrij te geven.

Inhoud

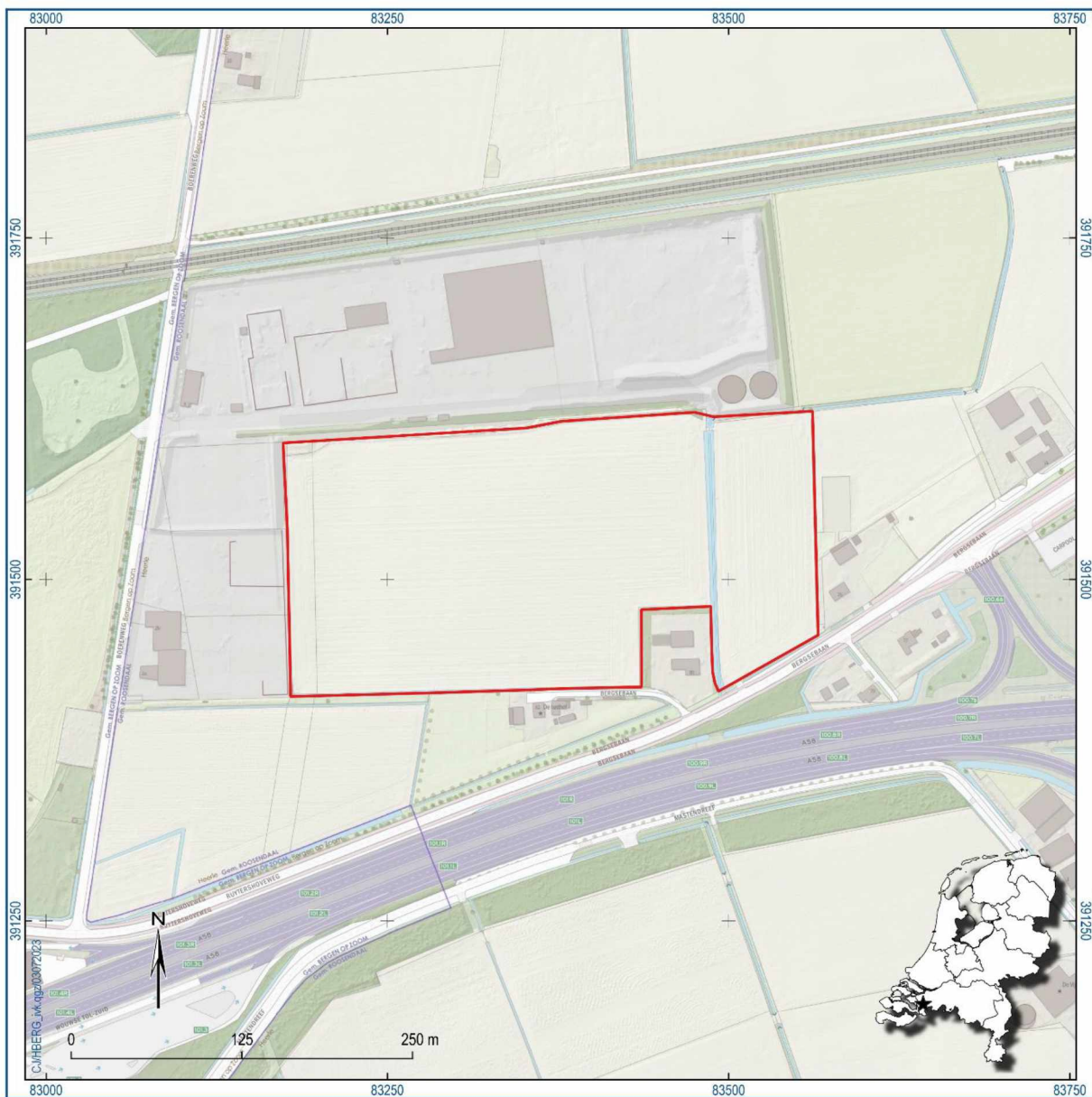
Samenvatting	3
Inhoud	4
1 Inleiding.....	5
1.1 Kader	5
1.2 Administratieve gegevens	7
1.3 Doel- en vraagstelling.....	7
2 Bureauonderzoek	8
2.1 Methode	8
2.2 Aardkundige situatie	8
2.3 Archeologische gegevens	12
2.4 Historische situatie	12
2.5 Huidige situatie	14
2.6 Toekomstige situatie	15
3 Gespecificeerde archeologische verwachting	17
4 Conclusies en advies	19
4.1 Conclusie	19
4.2 Advies	19
4.3 Tot slot	19
Literatuur	20
Websites/Digitale bronnen	20
Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen	21

1 Inleiding

1.1 Kader

Aanleiding

In opdracht van Witteveen+Bos heeft RAAP in juli 2023 een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Bergsebaan 80 te Heerle in de gemeente Roosendaal (figuur 1). Het onderzoek vond plaats in het kader van een nieuw bestemmingsplan. In het plangebied wordt een Centraal orgaan Opvang Asielzoekers (COA) met nutsvoorzieningen en parkeerplaatsen e.d. voorzien.

Figuur 1. Aanduiding plangebied (rode lijn). Inzet: ligging in Nederland (ster).

Juridisch en beleidskader

Het uitgangspunt voor dit onderzoek wordt gevormd door het wettelijk en beleidsmatig kader voor de ruimtelijke ordening en monumentenzorg. De gemeente is de bevoegde overheid die een besluit zal nemen over hoe om te gaan met de eventueel aanwezige archeologische waarden.

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Roosendaal ligt het plangebied in een middelhoge verwachtingszone (bron: <https://erfgoedroosendaal.nl>). Het beleid voor deze zone schrijft voor dat er bij bodemingrepen groter dan 500 m² en dieper dan 50 cm -mv een archeologisch onderzoek dient te worden uitgevoerd (bron: <https://www.ruimtelijkeplannen.nl>). Deze voorschriften zijn verankerd in het bestemmingsplan *Buitengebied Wouw 2020 (deels in werking, vastgesteld 2022-07-21)*. De omvang van de bodemingrepen is nog onbekend en de diepte van de ingrepen (funderingen, kabels, leidingen) bedraagt vermoedelijk maximaal 1 m –mv. De ingrepen zijn daarmee groter dan de vrijstellingsgrenzen. Een archeologische onderbouwing met betrekking tot de eventuele aanwezigheid van archeologische waarden is daarom verplicht conform het vigerend beleid.

Kwaliteitsborging

De werkzaamheden zijn uitgevoerd onder certificaat BRL SIKB 4000, conform artikel 5.4 van de Erfgoedwet. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep. De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 4.1), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), is door de minister aangewezen als norm.

RAAP is gecertificeerd voor de protocollen 4001 Programma van Eisen, 4002 Bureauonderzoek, 4003 Inventariserend veldonderzoek (landbodems), onderdelen proefsleuven en overig, alsmede 4004 Opgraven (landbodems).

Zie bijlage 1 voor de dateringen van de in dit rapport genoemde archeologische perioden.

1.2 Administratieve gegevens

Type onderzoek	Bureauonderzoek
Opdrachtgever	Witteveen+Bos
Bevoegde overheid	Gemeente Roosendaal
Plaats	Heerle
Gemeente	Roosendaal
Provincie	Noord-Brabant
Centrumcoördinaten (X/Y)	83349 / 391517
Toponiem	Bergsebaan 80
Kadastrale gegevens	Wouw sectie P, percelen 722, 723, 1116, 1144
Oppervlakte plangebied	Circa 70.833 m ²
Afbakening onderzoeksgebied	Tijdens onderhavig onderzoek is het plangebied inclusief een zone van 500 m rondom het plangebied onderzocht.
Onderzoekperiode	Juli 2023
Uitvoerder	RAAP Zuid
5.1.2.e	5.1.2.e
RAAP-projectcode	HBERG
Archis-onderzoeksmeldingsnummer	5.1.1.e
Beheer en plaats documentatie	RAAP regio Zuid te Weert en op termijn Archis en e-depot.

Tabel 1. Administratieve gegevens.

1.3 Doel- en vraagstelling

Het doel van het bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerde archeologische verwachting aan de hand van verzamelde informatie over bekende en verwachte archeologische resten.

Hiertoe is een aantal onderzoeksvragen geformuleerd:

- Hoe ziet de geo(morfo)logische en/of bodemkundige opbouw van het plangebied eruit?
- Welke gegevens met betrekking tot archeologische complexen in en rond plangebied zijn reeds bekend?
- Wat was het historisch landgebruik van het plangebied en wat is het landgebruik nu en wat is de invloed daarvan op de (verwachte) archeologie en (bodem)gaafheid?
- Wat is de gespecificeerde verwachting ten aanzien van nog onbekende archeologische waarden in het gebied? En wat zijn hiervan de prospectiekenmerken?

Algemeen

- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventuele archeologische resten?
- Op welke wijze kan bij de planvorming met archeologische resten worden omgegaan?

2 Bureauonderzoek

2.1 Methode

Het bureauonderzoek dient ervoor om – op basis van verschillende bronnen – inzicht te krijgen in de genese van het landschap, de bodemopbouw en de sporen die het menselijk gebruik in de loop van de tijd heeft achtergelaten. Met behulp van deze gegevens wordt een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld.

Naast de conform de KNA verplichte bronnen is door de gebiedsexperts van RAAP een beredeneerde keuze gemaakt uit betrouwbare bronnen die voor de archeologische verwachting relevante informatie bevatten (zie bijlage 2 voor de motivering). Daarvoor is gebruik gemaakt van de landelijk en voor RAAP digitaal beschikbare archieven. Voor de beschrijving van de historische situatie is gebruik gemaakt van hiervoor relevante informatiedragers. Voor de actuele metadata van de verzamelde gegevens (gemeente, plaats, etc.) wordt verwezen naar het van toepassing zijnde data-archief.

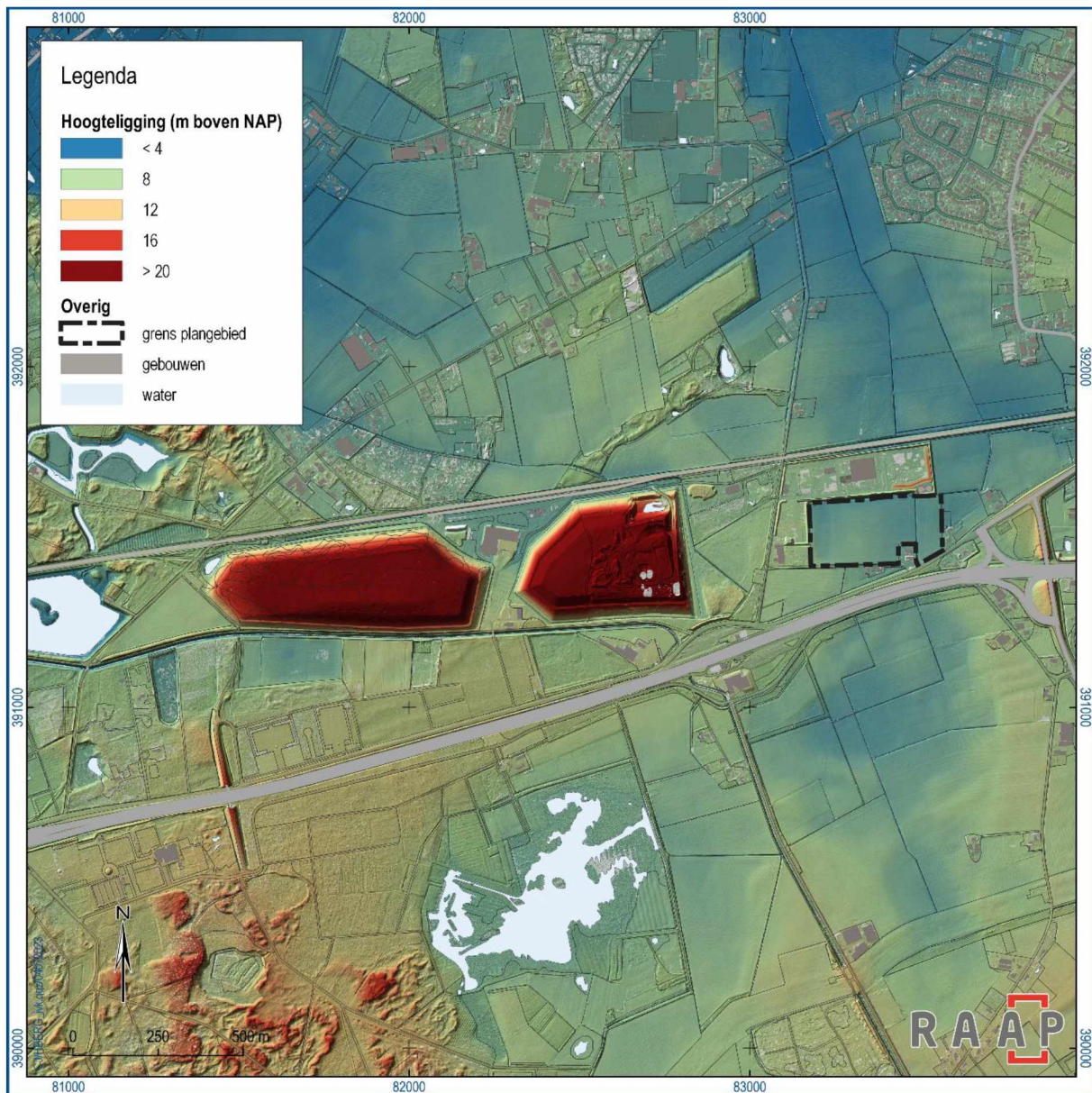
2.2 Aardkundige situatie

Het plangebied ligt van oorsprong nabij het laaggelegen kustgebied en grenst aan de overgangszone naar hogere zandgronden. Direct ten westen van het plangebied bevinden zich twee opgehoogde gebieden met een hoogte van circa 28 m boven NAP. Binnen het plangebied varieert de hoogte tussen de 5-7 m boven NAP (figuur 2). Op de geologische kaart van Nederland (Weerts e.a., 2006) behoort het plangebied tot de Formatie van Boxtel en het Laagpakket van Wierden, periglaciale eolische dekzandafzettingen uit het laat pleistoceen. Deze geologische situatie is veel voorkomend in Nederland (bron: <https://www.dinoloket.nl>).

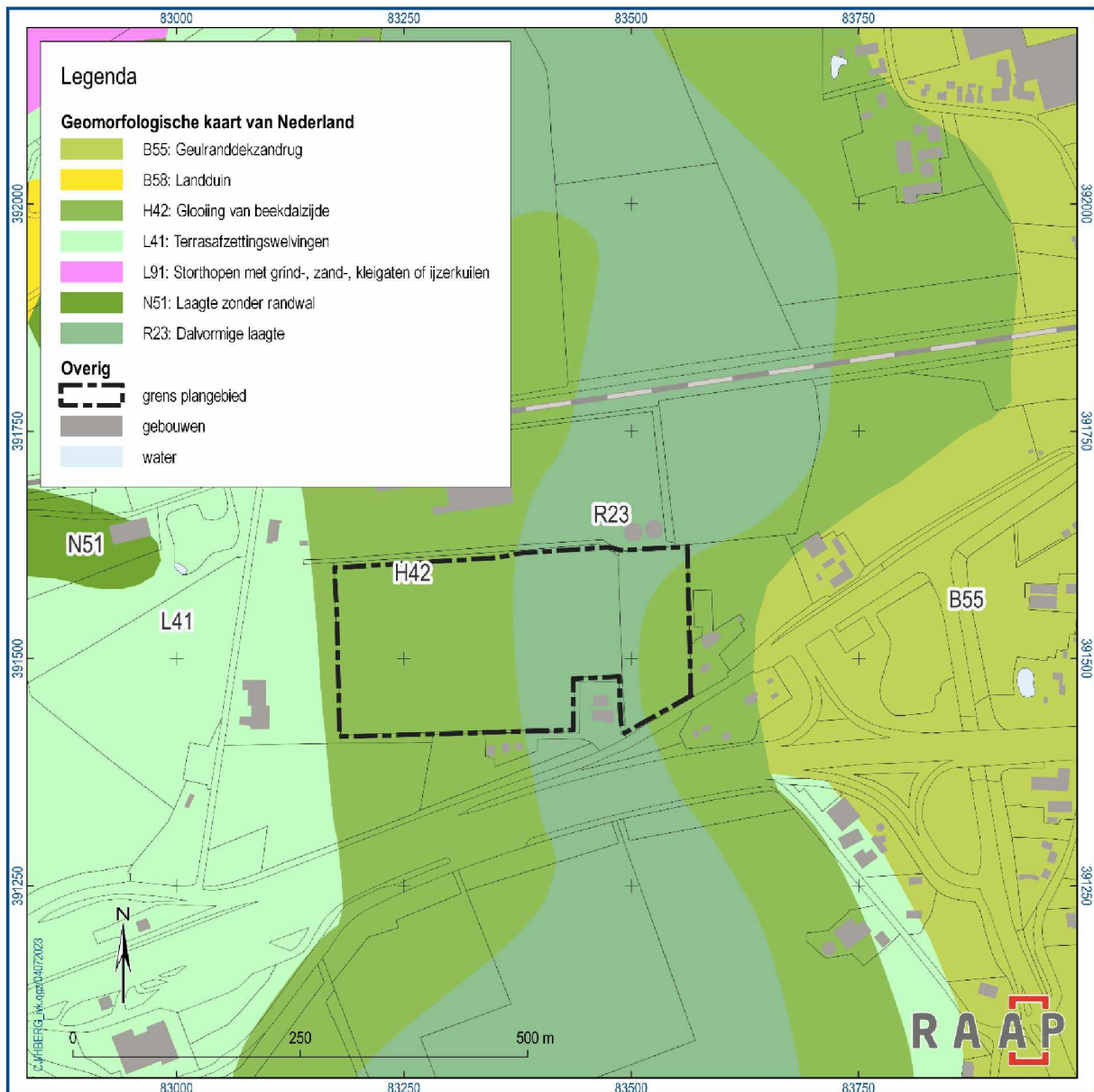
Op de geomorfologische kaart van Nederland (Koomen & Maas, 2004; figuur 3) is het plangebied grotendeels gelegen op de glooiing van een beekdalzijde. Deze glooiing bestaat uit zeer flauw hellende terreinen aan de randen van beekdalen. Centraal in het plangebied is sprake van een dalvormige laagte. Beide geomorfologische structuren dateren uit het pleistoceen. Op de bodemkaart van Nederland (Stiboka, 1982; figuur 4) bestaat het plangebied grotendeels uit veldpodzolgronden in lemig fijn zand. De zuidwestelijke hoek bestaat uit veldpodzolgronden in leemarm en zwak lemig fijn zand. Het plangebied is gecategoriseerd als grondwatertrap V en VI. Deze grondwatertrappen zijn indicatief voor gebieden die relatief droog zijn ten gevolge van een lage grondwaterstand.

Volgens de paleogeografische kaarten van Nederland (Vos e.a., 2018) zijn de veldpodzolgronden in het plangebied ontstaan vóór 1500 voor Chr., toen de omgeving nog een dekzandlandschap was. Hierna is (de omgeving van) het plangebied natter geworden door de vorming van veen. Het veen besloeg (grote) delen van (de omgeving van) het plangebied door de jaren heen. Het veen bedekte de veldpodzolgronden. Het veen in en rondom het plangebied verdween langzaam tussen 1359-1850 na Chr. toen het werd gewonnen ten behoeve van turf. Tijdens de laatste periode van de veenwinning

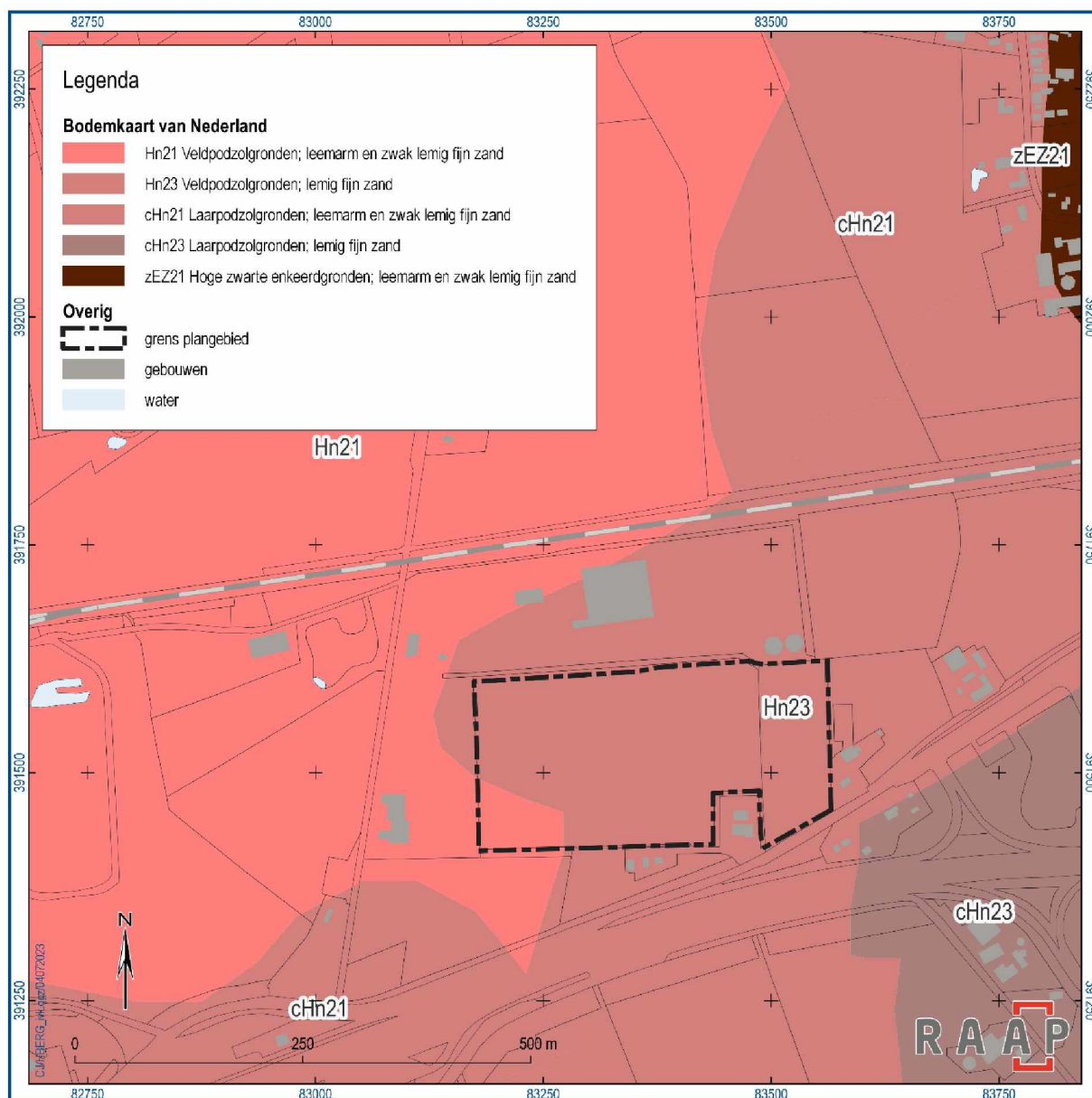
(eerste helft 19e eeuw) was het plangebied onderdeel van een veenweg tussen Bergen op Zoom en Roosendaal (Leenders, 2013).

Figuur 2. Ligging plangebied op de hoogtekkaart (AHN3). Bron: www.ahn.nl.

Figuur 3. Ligging plangebied op de geomorfologische kaart van Nederland (Koomen & Maas, 2004).

Figuur 4. Ligging plangebied op de bodemkaart van Nederland (Stiboka, 1982).

Geologische situatie (Weerts e.a., 2006; TNO, 2021)	Formatie van Boxtel; Laagpakket van Wierden (BX4)
Geomorfologische situatie (Koomen & Maas, 2004)	Dalvormige laagte (R23) en glooiing van beekdalzijde (H42)
Ouderdom geomorfologische structuur	Pleistoceen
Bodemkundige situatie (Stiboka, 1982)	Veldpodzolgronden; lemig fijn zand (Hn23) en leemarm en zwak lemig fijn zand (Hn21)
Verwachte diepteligging van archeologisch relevante lagen	Onder de bouwvoor vanaf circa 30-50 cm -mv, ervan uitgegaan dat het gebied niet is opgehoogd of afgegraven.

Tabel 2. Overzicht van geraadpleegde geologische, geomorfologische en bodemkundige kenmerken van het plangebied en de directe omgeving.

2.3 Archeologische gegevens

Gemeentelijk archeologiebeleid

Bestemmingsplan	Dubbelbestemming 'middelhoge verwachting' (bron: https://erfgoedroosendaal.nl). Aanduiding bestemmingsplan <i>Buitengebied Wouw 2020 (deels in werking, vastgesteld 2022-07-21)</i> . In de toelichting is opgenomen dat er bij bodemingrepen groter dan 500 m ² en dieper dan 50 cm -mv een archeologisch onderzoek dient te worden uitgevoerd (bron: https://www.ruimtelijkeplannen.nl).
Gemeentelijke archeologische verwachtingskaart	Het plangebied ligt in een middelhoge verwachtingszone met betrekking tot archeologie (bron: https://erfgoedroosendaal.nl).
Gemeentelijke archeologische beleidskaart	Het beleid voor deze middelhoge verwachtingszone schrijft voor dat er bij bodemingrepen groter dan 500 m ² en dieper dan 50 cm -mv een archeologisch onderzoek dient te worden uitgevoerd (bron: https://www.ruimtelijkeplannen.nl).

Tabel 3. Overzicht van het geldende archeologiebeleid en achterliggende verwachtingskaart.

Bekende archeologische gegevens

Zowel in het plangebied als de buffer (straal van 500 m) eromheen heeft nog geen archeologisch onderzoek plaatsgevonden. Daarnaast zijn er in dit gebied geen vondsten geregistreerd (Archis3).

2.4 Historische situatie

Op basis van historische kaarten kan inzicht worden verkregen in het historisch gebruik van een gebied van na de late middeleeuwen tot begin 20e eeuw. In die periode was men veel meer dan nu gebonden aan de (on)mogelijkheden die het natuurlijke landschap bood voor bewoning en andere vormen van landgebruik. Het historisch gebruik zegt daarmee iets over de archeologische potentie van het gebied. Daarnaast kan het informatie leveren over eventuele bodemverstoringen die in het verleden hebben plaatsgevonden.

De eerste historische kaart welke informatie weergeeft over het plangebied is het Kadastraal Minuutplan uit de periode 1811-1832. Deze kaart toont de bebouwing en functie van het landschap met betrekking tot het grondgebruik (figuur 6). Op het Kadastraal Minuutplan is het duidelijk zichtbaar dat direct ten zuiden van het plangebied, aan de weg, enkele gebouwen lagen. Het plangebied werd toentertijd voornamelijk gebruikt als bouwland. Bouwland is grond die voor de teelt van gewassen wordt gebruikt of daarvoor beschikbaar is (maar braak ligt). Enkele percelen dienden echter als moestuin, heide en weiland. Heide is een landschapsbenaming voor vegetatie die vooral bestaat uit dwergstruiken. Weiland is een stuk open grasland dat gebruikt wordt om vee te weiden. Naast het grondgebruik toont het Kadastraal Minuutplan dat er een veengebied grensde aan het plangebied, genaamd 'zwartven' (figuur 6; bron: <https://beeldbank.cultureelerfgoed.nl>).

Op het Kadastraal Minuutplan staat het plangebied aangegeven met het toponiem "De Meestoof" (figuur 6). In een mee(krap)stoof werden na de oogst van meekrap de wortels verwerkt. Vanwege de hoge investeringskosten had een groep van boeren, meestal zestien, gezamenlijk een mee(krap)stoof. Dit kan geïnterpreteerd worden als een vroege vorm van landbouwcoöperatie. Bij veel dorpen was er ten minste een mee(krap)stoof. De wortels werden in de stoof schoongemaakt, gedroogd, gedorst, gestampt en gemalen tot meekrappoeder dat men in eikenvaten verpakte. Het eerste gedeelte van de

mee(krap)stoof bestond uit de koude stoof. In deze schuur had iedere boer zijn eigen opslagruimte waar de wortels werden gestort. Vervolgens was er een droogtoren waarin een oven aanwezig was die voor de eerste droging zorgde. Daarna werden de wortels van aanhangende aarde en andere vuiligheden ontdaan en verder gedroogd. In het stamphuis werden de wortels verpulverd met behulp van grote stampers die door een rosmolen werden aangedreven (bron: <https://www.leestekensvanhetlandschap.nl>).

Voor meekrappoeder was er een beurs in Rotterdam, waar het verfpoeder werd verkocht aan wolverterijen en textieldrukkerijen in Groot-Brittannië. In Nederland kwam deze teelt voornamelijk voor in Zeeland, West-Brabant en op de Zuid-Hollandse eilanden. Het gewas meekrap werd sinds de 14e eeuw geteeld, diens bereiding in mee(krap)stoven begon in de 16e eeuw. In 1819 waren er nog 90 mee(krap)stoven in Nederland, tegenwoordig zijn er nog maar een paar over. Het Rijksmonument 'De Nijverheid' in Kapelle (Zeeland) is een van hen (bron: <https://www.leestekensvanhetlandschap.nl>; figuur 5).

Figuur 5. Voorzijde van de meestof met droogtoren, foto uit 1981 (bron: <https://beeldbank.cultureelerfgoed.nl>).

De topografische kaarten van 1870, 1937 en 1968 tonen veranderingen binnen het plangebied. De topografische kaart van 1870 toont een kleine verandering in het grondgebruik van het plangebied. Er is geen moestuin meer, enkel heide, weiland en bouwland. Verder staat het veengebied 'zwartven' niet meer afgebeeld, deze is drooggelegd (figuur 6). Vanaf 1937 is het drooggelegde 'zwartven' veranderd in een waterplas. Langs de noordelijke grens en dwars door het plangebied werd een sloot aangelegd. Daarnaast werd het plangebied niet meer gebruikt als heide, enkel bouw- en weiland (figuur 6). De topografische kaart van 1968 toont dat de waterplas na 30 jaar weer is drooggelegd. De sloten aan de

noordelijke grens en dwars door het plangebied heen blijven echter bestaan (figuur 6). Sinds 1968 heeft er geen noemenswaardige verandering meer plaatsgevonden (bron: <https://www.topotijdreis.nl>).

Figuur 6. Overzicht van historische kaarten (bron: <https://beeldbank.cultureelerfgoed.nl> & <https://www.topotijdreis.nl>).

2.5 Huidige situatie

Aan de hand van actuele gegevens van recente luchtfoto's en navraag bij Witteveen+Bos zijn de onderstaande zaken over de huidige situatie te melden.

Huidig grondgebruik	Akkers
Hoogteligging maaiveld	Circa 5-7 m boven NAP
Grondwatertrap of -stand	V en VI
Milieutechnische condities	Niet beschikbaar (het bodemonderzoek is nog gaande)
Aanwezige constructies (funderingen, kelders e.d.)	Niet van toepassing

Locatie en diepte van kabels/leidingen	In de zuidoostelijke hoek van het plangebied bevindt zich een waterleiding van Brabant Water, vermoedelijk circa 50 tot 80 cm - mv.
--	---

Tabel 4. Overzicht van de huidige situatie van het plangebied.

Figuur 7. Luchtfoto, aanduiding plangebied (zwarte stippellijn). Bron: <https://www.topotijdreis.nl>.

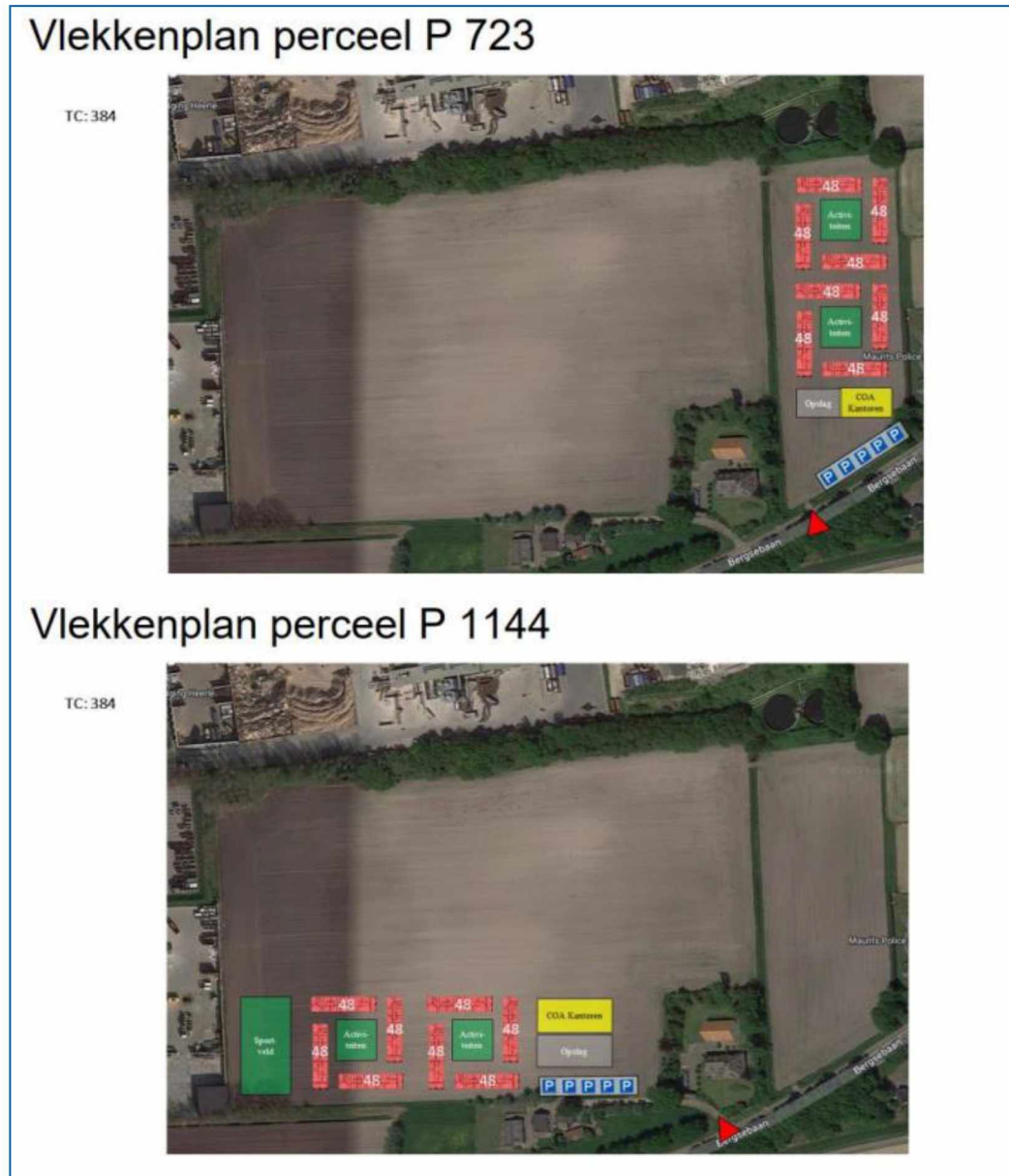
2.6 Toekomstige situatie

Uit navraag bij Witteveen+Bos is het volgende gebleken over de toekomstige situatie (figuur 8):

Aard	COA vestiging
Omvang en diepte	Ontgraving tot circa 1,0 m -mv
Invloed op maaiveld en grondwater	Aantasting maaiveld en grondwater

Toekomstig gebruik	COA opvanglocatie
Toekomstige gebruiker	COA

Tabel 5. De toekomstige situatie.

Figuur 8. Inrichtingsplan, twee mogelijkheden.

3 Gespecificeerde archeologische verwachting

Op basis van de tijdens het bureauonderzoek verzamelde gegevens is een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld. Deze geeft inzicht in de aard en de ouderdom (inclusief omvang en uiterlijke kenmerken), (diepte)ligging, en gaafheid van eventueel aanwezige archeologische resten.

Aard en ouderdom

Het verspreidingspatroon van archeologische vindplaatsen is voor een groot deel gerelateerd aan de fysieke eisen die de mens stelde aan de leef- en woonomgeving. Het meest markant zijn de verschillen tussen jager-verzamelaars enerzijds en landbouwers anderzijds.

Jager-verzamelaars

In de steentijd (paleolithicum t/m neolithicum) leefden de mensen voornamelijk van de jacht, visvangst en het verzamelen van eetbare planten en vruchten. Deze zogenaamde jager-verzamelaars trokken door het landschap en verbleven alleen tijdelijk op een plek. Uit een ruimtelijke analyse blijkt dat hun kampementen in vrijwel alle gevallen waren gesitueerd op de overgang van nat naar droog. Nabij dergelijke gradiëntzones waren namelijk de meeste voedselbronnen voorhanden en was (drink)water bereikbaar.

Het oppervlak uit de steentijd is lang bewaard gebleven door het afdekkende veenpakket, maar is na de ontginning door het ploegen verstoord. Daarnaast zijn er in of nabij het plangebied geen uitgesproken gradiëntzones aanwezig. De verwachting voor intacte archeologische resten uit de steentijd is als gevolg hiervan laag.

Landbouwers

Met de introductie van de landbouw (vanaf het neolithicum) werd de mate waarin gronden geschikt waren om te beakkeren een steeds belangrijker factor in de locatiekeuze van de mensen. De eerste akkergronden werden aangelegd op de van nature vruchtbaarste gronden. Bovendien moesten de gronden goed ontwaterd zijn.

Het plangebied veranderde circa 1500 voor Chr. langzaam in een nat veengebied, gevormd in een dalvormige laagte en later uitgebreid tot op de glooiing van het beekdal. Als gevolg hiervan worden geen archeologische resten vanaf de tijd van de eerste landbouwers tot en met de late middeleeuwen verwacht.

Aan het einde van de late middeleeuwen en in de nieuwe tijd werd het veen in en rondom het plangebied ontgonnen. Het plangebied lag langs een doorgaande weg door het veengebied. Het toponiem 'De Meestooft' op het Kadastraal Minuutplan, maakt het aannemelijk dat een mee(krap)stooft in het plangebied heeft gestaan. De meest logische plek voor dit gebouw is langs de weg, en dan komt eigenlijk alleen het erf dat op het Minuutplan staat ingetekend en net buiten het plangebied valt, hiervoor in aanmerking. Zeker is dit echter niet.

(Diepte)ligging

In het plangebied is er sprake van veldpodzolgronden. De archeologische sporen zullen zich waarschijnlijk onder de bouwvoor aftekenen, mits het gebied niet is opgehoogd.

Fysieke kwaliteit

Aangezien in het plangebied afdekkende pakketten ontbreken kan er sprake zijn van een slechte conservering van de archeologische resten.

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat het plangebied is ontgonnen voor de landbouw. Regelmatige landbouwkundige werkzaamheden resulteren meestal in een bouwvoor met een gemiddelde dikte van 30 tot 40 cm. Eventuele archeologische resten zullen tot die diepte verstoord zijn. Met name grondsporen kunnen onder de bouwvoor nog bewaard zijn gebleven. Het is niet de verwachting dat de funderingen van een meekrapstoof tot onder de bouwvoor hebben gereikt. De kans wordt klein geacht dat resten hiervan bewaard zijn gebleven.

4 Conclusies en advies

4.1 Conclusie

Het plangebied is gelegen in een pleistocene dalvormige laagte en op de naastgelegen glooiing. Deze geomorfologische structuren bestaan vanuit geologisch perspectief uit de Formatie van Boxtel en meer gespecificeerd uit het Laagpakket van Wierden. De bodem bestaat vermoedelijk uit veldpodzolgronden in lemig fijn zand en leemarm en zwak lemig fijn zand.

Op de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart is het plangebied aangemerkt als middelhoge archeologische verwachting. Ondanks deze verwachting zijn er geen archeologische vondsten bekend uit de omliggende omgeving. Buiten de afwezigheid van vondsten heeft er ook geen voorafgaand archeologisch onderzoek plaatsgevonden in en rondom het plangebied.

Het historische landgebruik van het plangebied begon toen het veen werd ontgonnen ten behoeve van turf. Nadat het veen was ontgonnen, lag ten zuiden van het plangebied een doorgaande weg door het veengebied. Het plangebied werd na ontginning gebruikt voor de landbouw en huisvestte mogelijk een mee(krap)stoof. Tot op het heden wordt het plangebied nog gebruikt voor de landbouw. Het ploegen ten behoeve van de landbouw heeft door de jaren heen de top van de bodem en de archeologische sporen hierin verstoord.

Tegenwoordig is het plangebied in gebruik als akker. De toekomstige inrichting bestaande uit de bouw van een nieuwe vestiging van het COA (asielzoekersopvang) en bijbehorende voorzieningen. In het plangebied worden geen intacte archeologische resten verwacht daterende uit de periode vanaf de steentijd tot en met de late middeleeuwen. De vorming van een veengebied, de ontginning en later omploegen van de oude veldpodzolgrond heeft ervoor gezorgd dat eventuele resten uit deze periode in de bouwvoor zijn opgenomen. De verwachting voor archeologische resten uit de nieuwe tijd is voor de meekrapstoof relatief hoog, maar vanwege de waarschijnlijk lichte fundering van dergelijke structuren, is de kans gering dat er nog resten van in de ondergrond bewaard zijn gebleven. De meest logische locatie voor de meestoof is bovendien langs de weg, en dan is de kans aanwezig dat deze net buiten het plangebied heeft gelegen.

4.2 Advies

Op basis van de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in het plangebied geen intacte archeologische resten verwacht worden. Daarom wordt in het kader van de voorgenomen bodemingrepen geen vervolgstap uit het proces van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ) noodzakelijk geacht, en wordt geadviseerd het plangebied vrij te geven.

4.3 Tot slot

Dit rapport geeft (selectie)adviezen. Het is aan de bevoegde overheid, de gemeente Roosendaal, deze al dan niet over te nemen in de vorm van een (selectie)besluit.

Literatuur

- Koomen, A.J.M. & G.J. Maas, 2004. *Geomorfologische kaart Nederland (GKN)*. Achtergronddocument bij het landsdekkende digitale bestand. Alterra, Wageningen.
- Leenders, K.A.H.W., 2013. *Verdwenen venen: Een onderzoek naar de ligging en exploitatie van thans verdwenen venen in het gebied tussen Antwerpen, Turnhout, Geertruidenberg en Willemstad (1250 - 1750)*. Pudoc, Wageningen.
- Nederlands Normalisatie-instituut, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- SIKB, 2016. *Beoordelingsrichtlijn Archeologie. BRL SIKB 4000*. SIKB, Gouda.
- Stiboka, 1982. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000, blad 49 Oost Bergen op Zoom*. Stiboka, Wageningen.
- Vos, P., M. van der Meulen, H. Weerts & J. Bazelmans, 2018. *Atlas van Nederland in het Holoceen. Landschap en bewoning vanaf de laatste ijstijd tot nu*. Prometheus, Amsterdam.
- Weerts, H., J. Schokker, K. Rijdsijk & C. Laban, 2006. *Geologische overzichtskaart van Nederland*. TNO Bouw en Ondergrond, Utrecht.

Websites/Digitale bronnen

- Beeldbank, 2023. *Hoofdcollectie Kadastrale kaarten 1811-1832*. Ontleend aan <https://beeldbank.cultureelerfgoed.nl>.
- Beeldbank, 2023. *Meestof "De Nijverheid"*. Ontleend aan <https://beeldbank.cultureelerfgoed.nl>
- DINOloket, 2023. *Laagpakket van Wierden*. Ontleend aan: <https://www.dinoloket.nl>.
- Gemeente Roosendaal, 2010. *Archeologische beleidskaart*. Ontleend aan <https://erfgoedroosendaal.nl>.
- Kadaster, 1850, 1871, 1937 & 1968. *Topografische kaart. Schaal 1:25.000*. Ontleend aan <https://www.topotijdreis.nl>
- Leestekens van het landschap, 2014. *Meestof*. Ontleend aan <https://www.leestekensvanhetlandschap.nl>.
- Rijksoverheid, 2023. *Ruimtelijke plannen*. Ontleend aan <https://www.ruimtelijkeplannen.nl>.
- TNO, 2021. *Geologische overzichtskaart Nederland*. Ontleend aan <https://www.dinoloket.nl/ondergrondmodellen>

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

Figuren:

Figuur 1. Aanduiding plangebied (rode lijn). Inzet: ligging in Nederland (ster).	5
Figuur 2. Ligging plangebied op de hoogtekaart (AHN3). Bron: www.ahn.nl .	9
Figuur 3. Ligging plangebied op de geomorfologische kaart van Nederland (Koomen & Maas, 2004).	10
Figuur 4. Ligging plangebied op de bodemkaart van Nederland (Stiboka, 1982).	11
Figuur 5. Voorzijde van de meestoof met droogtoren, foto uit 1981 (bron: https://beeldbank.cultureelerfgoed.nl).	13
Figuur 6. Overzicht van historische kaarten (bron: https://beeldbank.cultureelerfgoed.nl & https://www.topotijdreis.nl).	14
Figuur 7. Luchtfoto, aanduiding plangebied (zwarte stippellijn). Bron: https://www.topotijdreis.nl .	15
Figuur 8. Inrichtingsplan, twee mogelijkheden.	16

Tabellen:

Tabel 1. Administratieve gegevens.	7
Tabel 2. Overzicht van geraadpleegde geologische, geomorfologische en bodemkundige kenmerken van het plangebied en de directe omgeving.	11
Tabel 3. Overzicht van het geldende archeologiebeleid en achterliggende verwachtingskaart.	12
Tabel 4. Overzicht van de huidige situatie van het plangebied.	15
Tabel 5. De toekomstige situatie.	16

Bijlagen:

Bijlage 1. Tijdschaal	
Bijlage 2. Motivatie geraadpleegde bronnen	

Bijlage 1. Tijdschaal

Geologische perioden			Archeologische perioden								
Tijdvak	Chronozone	Datering	Tijdperk	Datering							
Holoceen	Laat Subatlanticum	1150 na Chr. 0 450 voor Chr. 3700 7300 8700 9700	Recente tijd			1945					
			Nieuwe tijd	C	1850						
	B			1650							
	A			1500							
	Middeleeuwen		Laat B	1250							
			Laat A	1050							
			Vroeg	D: Ottoonse tijd	900						
				C: Karolingische tijd	725						
				B: Merovingisch tijd	525						
	A: Volksverhuizingstijd			450							
Romeinse tijd	Laat	270									
	Midden	70 na Chr.									
	Vroeg	15 voor Chr.									
IJzertijd	Laat	250									
	Midden	500									
	Vroeg	800									
Bronstijd	Laat	1100									
	Midden	1800									
	Vroeg	2000									
Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	Laat	2850									
	Midden	4200									
	Vroeg	4900/5300									
Mesolithicum (Midden Steentijd)	Laat	6450									
	Midden	8840									
	Vroeg	9700									
Pleistoceen	Weichselien Pleniglaciaal	Laat Glaciaal	Prehistorie	Paleolithicum (Oude Steentijd)	Laat	12.500					
							Vroege Dryas	12.000			
									Belling	12.500	
							Vroegste Dryas	13.500			
									Midden	Denekamp	30.500
							Hengelo	60.000			
							Vroeg Glaciaal	Brarup	114.000		
										Odderade	114.000
							Eemien	126.000			
	Saalien II	236.000									
	Oostermeer	241.000									
	Saalien I	322.000									
	Belvédère/Holsteinien	336.000									
	Glaciaal x	384.000									
	Holsteinien	416.000									
	Elsterien	463.000									
					2041_jaristand_Geologie_2012_2014						

Bijlage 2. Motivatie geraadpleegde bronnen

LS03 en LS04, motivatie voor de keuze van de geraadpleegde bronnen (+ indien van toepassing)

Bron	Geraadpleegd en afgebeeld/beschreven	Geraadpleegd, niet afgebeeld	Niet beschikbaar voor dit plan-/onderzoeksgebied	Bevat geen (nieuwe) relevante informatie	Opmerking
Bodemkaart van NL	X				
Geologische kaart van NL	X				
Geomorfologische kaart van NL	X				
Gedetailleerde bodemkaarten		X			
DINO		X			
Gegevens milieukundig bodemonderzoek		X			
Actueel Hoogtebestand Nederland	X				
Lucht- en satellietfoto's	X				
Topografische kaart van Nederland	X				
Oud(st)e kadasterkaarten	X				
Historische kaarten van Nederland	X				
Beeldmateriaal bouwhistorie				X	
Archeologische en cultuurhistorische rapportages				X	
Archieven (RAAP)		X			
Eigenaar en gebruiker		X			
AMK		X			
Archis		X			
CMA		X			
CAA		X			
CHW		X			
Literatuur (arch./aardwet.)		X			
Gebiedsgerichte specialisten				X	
Amateurarcheologen				X	
Gemeentelijke waarden- of verwachtingskaart		X			
Archeologisch depot				X	